

ne quid ibi collecta aqua pluuiatilis aut pondere sui , aut commacerando stru-
cturæ vitium afferat. Porro & hoc ad superiorem aggeris finitionem spectat, vt
opera detur, quò vtrinqꝫ dextrà sinistrâqꝫ de vallo in vrbis mœnia, aditus com-
paretur. Omnia enim quoad licebit ita cōstruenda ac ordinanda sunt, vt nihil
sit quod liberum aggeris vsum vsquam impedit, aut remoretur. Iam & vallum
quà intra ciuitatem porrigitur murulo aliquo ceu thorace circumquaque mu-
niendum est, qui simplicem quandam conuexitatem imitatus, ad 18 pedes ipsi
vallo ita inferendus est, vt introrsum à reliquo pauimento quatuor pedes attol-
latur. Hoc enim modo confectus & aduersarii iacula commodè refutabit, & no-
bis liberum tormentorum vsum minimè intercipiet. Ac si ex vſu videbitur, li-
cebit in ipsis testudinum fornicibus agere fossas, eāsqꝫ vel accliuo quopiā in-
struere vel distinguere gradibus ceu vestigiis quibūdam, intra quas securior
subsistendi facultas præbeatur, quod ipsum & ad frontem aggeris licebit vſur-
pare. Atque hoc modo posterioris valli portionis ratio sit nobis absoluta. Cæ-
terum ad aggeris frontem intra muros rotūdos semicircularis testudo cōuexa
superficie claudenda est, quæ vtrōbique ad vrbana mœnia porrecta, vallum am-
biat, & septem pedum crassitiem sortita, introrsum à pauimento 37 item pedi-
bus assurgat. Ac quà maioribus bombardis destinantur apertiones, rescinden-
dus est murus ille rotundus latitudine 15 pedum, altitudine verò, quantam vſus
ratio exigat. Ibidem deinde testudo ex gemino arcu validissimè premunienda
est, vt in ferēdo onere minimè nutet, sed robustissimè in perferendi officio per-
sistat. Ad frontem quidem muri quà fenestrī bombardariis peruaditur, vt cras-
ſitie nihil opus habet, ita ipsam commodè sortiri nequit. Nam missilium iniu-
riis ibi minus exponitur, & tormentis intrinsecus inferendis debet esse accom-
modatus. Ideoqꝫ necessario exiliōr conficiendus est, vt tormenta foraminibus
inserta, primoribus labris foras p̄ muro exerantur. Iam & euomendis fumis,
& aéri luminibꝫ concipiendis apertio quādam ceu gula comparabitur, quæ
exactē sub testudine exiliores muros trium pedū laxitate peruadat. Verūm in-
trorsum quatenus murus crassi perforatus est, hactenus foramen ad semicircu-
li finitionem sursum ad perpendicularum ducetur, testudinem eiusque podium
peruadens, quod in ipsa testudine ad instar putei valida munitione confirma-
bitur . Porrò his ita confectis, si etiam tum fumi circa testudinis concavitatem
se colligent, consistēntque ibi crassiores, expediet secundum singulas tormen-
torum fenestras per medium testudinem diducere apertione quāpiam for-
ma circulari, & trium pedum laxitate. Hæc quidē foramina si quà exeunt, ho-
stium iaculis erunt obnoxia, cylindris tutelaribus tecta, aduersus appellētes in-
iurias p̄muniēntur. Cæterūm laxiores illæ apertiones eò nihil opus habent
tutela aut p̄munitiōne, quòd missilia in ipsas destinata fossa intercipiuntur.
Interim tamen cancellis ex tabulatis aduersus aliās iniurias contegentur dili-
gentius. Atque hic obiter eius commonendi sumus, vt omnes tormentorum
stationes consimili ratione formaqꝫ struantur. Iam & secundum minores bom-
bardarum stationes fenestrasqꝫ singula infumibula conficientur, quæ ad perpē